

15.5.2014

Hämeen Kuljetus
Sarankulmankatu 14
33900 Tampere

PÄÄTÖS YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELYN SOVELTAMISESTA LEMPÄÄLÄN NIINIVUOREN KIVIAINESOTTO- JA MURSKAUS -HANKKEESEEN

HANKE

Hämeen Kuljetus Oy hakee ympäristö- ja maa-ainesottolupahakemusten tietojen (2013) mukaan lupia kallion louhinnalle ja murskaukselle sekä asfaltin valmistamiselle ja murskaukselle Lempäälän kunnan Aimalan kylässä tilalla Niinivuori-Seppälä 6:18 (418-402-6-18). Kiinteistölle on aiemmin vuonna 2003 myönnetty ympäristölupa louhinnalle ja murskaukselle.

Muutoshankkeen kokonaisottamismäärä on 570 000 m³ ja ottamisaika on 10 vuotta. Ottamisalueen pinta-ala on 10,8 hehtaaria. Vuosittain louhittavan ja murskattavan kallion määrä on keskimäärin 57 000 kiintokuutiometriä ja arviolta enintään 100 000 kiintokuutiometriä vuodessa.

Alueelle suunniteltiin asfalttiasemaa. Alueen kiviaines ei ollut laadultaan kuitenkaan sopivaa, joten hankkeesta vastaava poisti nämä suunnitelmasta. Ks. kuuleminen

Hakemuksen mukaan kuljetusreittejä alueelta on kaksi, ja kuljetusmäärät jakautuvat etelään tai pohjoiseen suuntautuvien kuljetusten perusteella joko Lempäälän Nurmen kautta tai Pirkkalan kautta Läntiselle ohitustielle (valtatie 3). Kuljetuksia on hakemuksen mukaan 2 ajoa tunnissa kiviainestoimitusten aikoina.

Louhintaa ja murskaustoimintaa ei olisi kesällä 15.5.–31.8.2014 ja louhintaa ei olisi myöskään 15.4.–15.5. Murskaimen pölysuojausluokasta ja porausvaunun pölynerotuskyvystä ei ole vielä käytettävissä tietoa. Alueella on porausta klo 7–21 sekä murskausta klo 7–22 ja ylisuurten kivien riktusta klo 8–18 välisenä aikana. Pyöräkuormaajan käyttö ja kuljetukset ajoittuvat klo 6–22.

ASIAN KÄSITTELY

Asian vireilletulo

ELY-keskus otti asian vireille YVA-lain mukaisena päätösasiana ja ilmoitti vireille tulosta puhelimitse hankkeesta vastaavalle ja Lempäälän kuntaan.

Hankkeesta vastaavan kuuleminen 14.4.2014. Hankkeesta vastaava esitti näkemyksensä, jonka mukaan hankkeeseen ei tulisi soveltaa YVA-menettelyä ja ilmoitti samalla, että ympäristölupahakemuksesta perutaan asfalttiasemaa ja asfaltin murskausta koskevat kohdat.

Neuvottelut viranomaisten kanssa

Pirkanmaan liitto 18.3.2014. arvioinnissa tulee huomioida voimassa olevien maakunta-kaavojen (Pirkanmaan 1. maakuntakaava, Pirkanmaan 1. vaihemaakuntakaava ja Pirkanmaan 2. vaihemaakuntakaava) merkinnät niin, että niiden toteutuminen ei esty.

Pirkanmaan maakuntamuseo 27.3.2014. Pirkanmaan maakuntamuseolla ei ole tämänhetkisten tietojen perusteella tässä tapauksessa huomautettavaa hankkeen johdosta.

Lempäälän kunnan ympäristönsuojelu ja kaavoitus 5.3.2014. Kunnalla ei ole mitään omia suunnitelmia alueelle. Säijän osayleiskaava on suunnitteilla, ja Niinivuoren alue saattaa olla tämän kaavan reuna-alueella. Hankealue jäisi M-alueeksi. Käytettävissä olevien tietojen mukaan hanke ei vaikuttaisi kaavoitukseen.

Muut viranomaislausunnot

Hankkeen ympäristö- ja maa-ainesotolupahakemuksista annetuista lausunnoista ilmenee hankkeen todennäköisiä ympäristövaikutuksia, jotka on otettu huomioon tunnistettaessa hankkeen todennäköisiä haitallisia merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Pirkanmaan ELY-keskus, lausunto ympäristölupahakemuksesta ja lausunto maa-ainesoton lupahakemuksesta Lempäälän kunnalle (PIRELY/510/07.00/2013, PIRELY 514/07.01/2013).

Lausunto luontoselvityksen täydennyksestä 29.1.2014 (PIRELY/510/07.00/2013).

Lehmusmetsikön suojavaöhyke. Hakemuksen täydennyksessä esitetyn 60 metrin suojavaöhykerajauksen hankealueen ja lehmusmetsikön välissä katsotaan olevan riittävä turvaamaan lehmusmetsikön luontoarvot.

Hajuheinäesiintymät. Noin 200 metrin etäisyydellä hankealueesta sijaitsevien hajuheinäesiintymien osalta täydennyksessä esitetään, että esiintymien ja pölylähteen välillä kasvaa nuorehkoa kuusivaltaista kasvatusmetsää. Etäisyyden ja suojaavan kasvillisuuden perusteella ottotoiminnan ei arvioida aiheuttavan pölyvaikutuksia hajuheinäesiintymille saakka. Hankealueen hulevedet ohjataan pohjoiseen, joten maa-aineksen ottamistoiminnan ei arvioida aiheuttavan muutoksia hajuheinäesiintymien vesitaloudessa. Täydennyksen mukaan ottamistoiminta ei vaikuta hajuheinäesiintymiä heikentävästi. ELY-keskus on maa-aines- ja ympäristölupahakemuksista antamissaan lausunnoissa edellyttänyt hajuheinäesiintymien maastotarkastuksia. Täydennyksestä ei kuitenkaan ilmene, että esiintymiä olisi kartoitettu maastossa. Hankkeen vaikutuksia kasviesiintymiin tulisi seurata erityisesti mahdollisten pölyvaikutusten osalta

Lintujen pesimäaikaiset toimintarajoitukset. Luontoselvityksen täydennyksessä sekä hankijan vastineessa esitetään, että hankkeen toiminta-aika rajattaisiin koskemaan 15.5.–31.8. välistä aikaa. Esityksen mukaan loughintaa rajoitettaisiin 15.4.–31.8. välisenä aikana, mutta murskausta toteutettaisiin toukokuun puoleen väliin saakka. Lintujen pesimärauhasta annettujen suositusten mukaisesti loughinnan, murskauksen ja muiden näihin liittyvien melua aiheuttavien toimintojen rajoittaminen lintujen herkimmän pesimäajan (15.4.–31.8.) ulkopuolelle on perusteltua, sillä erityisesti kaakkurin tiedetään olevan herkkä pesimäajan alkuvaiheessa aiheutuvalle häiriölle.

HANKKEEN TUNNISTETUT TODENNÄKÖISET MERKITTÄVÄT HAITALLISET YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET

YVA-lain mukainen soveltamispäätös perustuu pääasiassa olemassa oleviin tietoihin hankkeen suunnitellun sijoituspaikan ympäristöstä sekä hanketyypin ja suunniteltavan hankkeen todennäköisistä ympäristövaikutuksista. Tällaisia olemassa olevia tietoja ovat mm. ympäristöhallinnon paikkatiedot ja alueen viranomaisten paikallistuntemus. Käytettävissä olevien tietojen perusteella on mahdollista riittävästi tunnistaa, voiko hanke aiheuttaa todennäköisesti merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Lisäksi tiedolliset puutteet hankekuvauksessa ja/tai ympäristövaikutuksista on otettava huomioon ympäristövaikutusten tunnistamisessa. Päätöstä varten ei siten laadita tai uusita selvityksiä ja arviointeja.

Vaikutuksen nykyiseen ja suunniteltuun maankäyttöön

Pirkanmaan 29.3.2007 hyväksytyssä **1. maakuntakaavassa** alue sijoittuu maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle, jolle suuntautuu tai on odotettavissa ulkoilukäyttöä (MU008) ja jolla on erityistä ulkoilunohjaamistarvetta. Alueelle tulisi kaavan suunnittelusuosituksen mukaan laatia ulkoilukäytön yleissuunnitelma.

Suunniteltu maa-ainesottoalue sijaitsee alueella, jossa ympäristöministeriön 25.11.2013 vahvistaman **Pirkanmaan 2. vaihemaakuntakaavan** so. liikenne- ja logistiikkakaavan mukaan maankäytön suunnittelussa tulee varautua useisiin maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittäviin hankkeisiin.

Hanke sijoittuu Pirkanmaan 2. vaihemaakuntakaavassa alueelle, jolle osoitetaan muun muassa maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittävä liikenteen ja logistiikan solmukohta (Is2) ja valtakunnallisesti merkittävän uuden pääradan yhteystarve Tampereen läntinen oikorata. Näiden suunnittelussa tulee ottaa huomioon mm. ulkoilu- ja viheryhteyksien säilyminen kaavan erityismääräyksen ja suunnittelumääräyksen mukaisesti.

Erityismääräyksen (em14) suunnittelumääräys. Alueen kehittämisessä on varmistettava, etteivät alueella suoritettavat toimenpiteet yksin tai yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa merkittävästi heikennä Pulkajärven Natura-alueen suojelun perusteena olevia arvoja. Tässä on otettava siten erityisesti huomioon, että Tampereen läntisen oikoradan suunnitelma linjavaraus ei voi väistää yksittäisiä kohteita vaan valittava linja ja sen lähtöpisteen sijoittaminen määrittävät koko linjan erittäin laajalla alueella Lempäälän ja Pirkkalan välillä. Oikoradalle mahdollisten linjojen ja lähtöpisteiden läheisyyteen liikenteen solmukohdan alueelle sijoittuvilla muilla hankkeilla voi siten olla merkittäviä haitallisia vaikutuksia vielä etäämpänä laajalla alueella.

Vireillä olevassa Pirkanmaan maakuntakaava 2040:ssa tullaan osoittamaan tarkemmin Tampereen läntisen oikoradan sijaintia. Tampereen läntisen oikoradan tarkemman suunnittelun vaihtoehdoissa lähtöpiste sijoittuisi Lempäälän Vanattaran ja Kuljun Asemakylän välille. Maankäytön nopea kehittyminen Tampereen kaupunkiseudulla edellyttää aluevarauksen tekemistä oikoradalle lähitulevaisuudessa. Tavoite on samalla saada radalle aluevaraukset kuntien yleis- ja asemakaavoihin. Maakuntakaava 2040:n viherverkko tulee perustumaan aikaisemman maakuntakaavan varauksiin kuten Pirkkalan ja Lempäälän väliseen vyöhykkeeseen. Maakuntakaavan kaavan maankäyttövaihtoehdot olivat nähtävillä 12.3.2014 asti ja maakuntakaavaluonnos tulee nähtävillä vuoden 2014 lopulla, ja kaava olisi vahvistamisvaiheessa vuonna 2016.

Vuoden 1981 oikeusvaikutuksettomassa yleiskaavassa alue on merkitty maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi. Seppälä-Niinivuoren tilan kaakonpuoleisin kulma on kunnan vuoden 1993 oikeusvaikutteisen rantaosayleiskaavan vaikutusalueella merkinnällä M. Iso-Muurajärven ranta on merkitty loma-asuntoalueeksi. Käytettävissä olevien tietojen mukaan hanke ei vaikuttaisi suunnitteilla olevaan Säijän osayleiskaavoitukseen.

Lempäälän kunnan toteuttama seudullinen Birgitan polku kulkee hankealueesta noin kilometrin etäisyydellä, ja hankealueen läheisyydessä kulkee Lempäälän kunnan muita ulkoilu- ja retkeilyreittejä. Birgitan polku jatkuu ja yhdistyy Pirkkalan ulkoilu- ja retkeilyreittiin. Molemmat osuudet sijoittuvat 1. maakuntakaavan osoittamaan viherkäytävään.

Hankkeen vaikutukset voivat siten kohdistua Pirkanmaan 1. maakuntakaavan ja 2. vaihe-maakuntakaavan sekä valmisteilla olevan maakuntakaava 2040 varauksien toteuttamiseen. Kaavojen suunnittelussa ja toteuttamisessa on veloitettu ottamaan huomioon useiden ympäristöarvojen säilyminen kuten luontoarvot sekä ulkoilu- ja virkistysyhteydet. Niinivuoren hanke vaikuttaa osaltaan mahdollisuuksiin suunnitella ja toteuttaa maakuntakaavan varauksina osoitettuja valtakunnallisia ja maakunnallisia hankkeita ja niiden vaihtoehtoja Lempäälän ja Pirkkalan alueelle siten, että myös tietyt ympäristöarvot otetaan huomioon ja sovitetaan yhteen kaavojen tarkoittamalla tavalla.

Niinivuoren ottoalue on ollut toiminnassa vuodesta 1992, ja nyt vireillä olevat hakemukset koskevat hankkeesta vastaavan mukaan lähinnä aikaisemmin luvitetun ottoalueen loppuun ottamista. Niinivuoren kiviainesoton jäljellä oleva toiminta-aika päättyisi hankkeesta vastaavan mukaan todennäköisesti viimeistään 10–20 vuoden kuluessa. Muutoshanke ei siten ole tulkittavissa maankäyttöön kohdistuvien haittojen osalta merkittäväksi kuten esimerkiksi täysin uusi ottoalue voisi olla tulkittavissa.

Liikenne- ja logistiikka -vaihemaakuntakaavan yhteystarpeiden tarkempi suunnittelu on vireillä maakuntakaava 2040:n valmistelussa, ja suunnitelmat valmistuvat alkusyksyllä 2014. Pirkanmaan liitto järjesti liikennehankkeista ja niiden vaihtoehtojen suunnittelusta yleisötilaisuuksia huhtikuussa 2014.

Lähiasutus

Asemakylän taajaman asutus sijaitsee noin 2 kilometrin päässä ottamisalueesta koilliseen päin. Asemakylässä on 400 asukasta. Vanattaraan on etäisyyttä noin 2–3 kilometriä kaakkoon. Kuljetusreitti ei kulje näiden taajamien kautta.

Hankkeen vaikutusalueella on muutama loma-asunto lähimpien pikkujärvien rannoilla ja kuljetusreitillä Paarentie varressa vakituista haja-asutusta.

Kuljetusten vaikutukset, Ks. myös Luonto

Kuljetusreitin alkupäässä on Juustopolku (metsäautotie) ja Paarentie, jonka varressa on yksittäisiä asuinrakennuksia. Muutoin etäämmällä kuljetusreittien varrella Lempäälän ja Pirkkalan taajamat rajoittuvat maantiehen ja katuverkkoon.

Paarentien varressa ei ole kevyenliikenteenväylää, mutta Pirkkalantien (3003) varressa on eteläisellä reitillä erillinen kevyenliikenteenväylä koko matkalla Lempäälässä.

Pohjoisella reitillä Pirkkalantien ja Varuskunnantien (3003) varressa ei ole kevyen liikenteen väylää, mutta väylä alkaa Pirkkalassa Lentokentäntieltä.

Hankkeen raskaalla liikenteellä voi olla alueen muiden vastaavien hankkeiden ja vireillä olevien hankkeiden kanssa yhteisvaikutuksia kuljetusreiteillä Lempäälässä ja Pirkkalassa.

Ympäristöonnettomuudet ja riskit

Alueelta on tutkittu palanäytteen arseenipitoisuus, ja arseenipitoisuuksien keskiarvot ja vaihteluvälit olivat 36–44 (13–62) mg/kg. Keskiarvopitoisuudet ylittävät pilaantuneen maan (PIMA-asetus (214/2007) kynnysarvon 5 mg/kg, mutta yksittäiset näytteet ylittävät ohjearvot (alempi 50 mg/kg, ylempi 100 mg/kg).

Kiviainesottoalueen kallioperän arseenipitoisuuden aiheuttamien ympäristöriskien hallintaan ollaan julkaisemassa muun muassa näytteenottoon tarkempaa ohjeistusta meneillään olevan ASROCKS-hankkeen tulosten perusteella kesällä 2014.

Luonto

Hankealueelle ei sijoitu ELY-keskuksen tiedossa olevia luontoarvoja. Kuitenkin noin 200 metriä hankealueen eteläpuolella sijaitsee EU:n luontodirektiivin liitteeseen IV b kuuluvan hajuheinän esiintymiä. Hanke ei todennäköisesti muuta hajuheinien kasvupaikkojen ekologiaa, eikä hankkeen ja tiestön pölyvaikutus ulotu kasvupaikoille, joista lähin on noin 200 metrin etäisyydellä.

Kaakkurin mahdollinen pesimisympäristö, Iso-Muurajärvi, sijaitsee noin 400 metrin etäisyydellä nykyisestä ottoalueesta. Mahdollinen pesimisympäristö tarkoittaa, että se on todennäköinen tärkeä pesimapaikka, vaikka pesintä ei olisi jatkuvaa. Murskaus lintujen pesimäaikana 15.4–31.8. voi todennäköisesti aiheuttaa merkittävää haittaa Kaakkurille.

Noin 60 metrin suojavyöhykerajauksen hankealueen ja lehmusmetsikön välissä on riittävä turvaamaan lehmusmetsikön luontoarvot.

Luonnonvarojen käyttö

Kiviainesotto-hanketyyppi kohdistuu suoraan uusiutumattomien luonnonvarojen kulutukseen. Pirkanmaalla on käynnissä Pohjaveden suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittamishanke (POSKI), joka on myös Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 tausta-aineistoa. Hankkeen yhteydessä tullaan esittämään maa-ainesten ottamiseen soveltuvia alueita (EO). Kuuleminen järjestetään maakuntakaavan yhteydessä. Poski-projekti on samalla osa kiviainesluonnonvarojen kestävästä käytön ohjauksesta. Poski-projektin tulokset tultaneen julkaisemaan Pirkanmaan liiton sivuilla kuten muut maakuntakaavan taustaselvitykset.

Melu, häiritsevyys, yhteisvaikutukset

Meluselvityksessä on mallinnettu tilanne, jossa kaikki toiminnot aiheuttavat yhtä aikaa melua kukin omalla tehollisella toiminta-ajallaan. Melumallissa ei ole kuitenkaan laskettu eri toimintojen korkeimpia lyhytaikaisia melutasoja, jotka käytännössä ennustavat melun vaikutusalueita ja häiritsevyyttä. Melun ekvivalenttitasot eivät todennäköisesti kuvaa riittävästi toiminnan melun häiritsevyyttä.

Kiviainestoiminnalla voi olla yhteisvaikutuksia noin 1 kilometrin metrin etäisyydelle suunnitellun kalliokiviainesten ottoalueen kanssa, kun/mikäli hankkeet saavat toimintaansa luvat. Meluselvityksissä on otettu huomioon molemmat vireillä olevat hankkeet. Molempien hankkeiden häiritsevä melu kohdistuisi nykyisen maankäytön osoittamaan, olemassa olevaan seudulliseen ulkoilureittiin. Hankealueesta pohjoiseen Sääksjärvellä on valmisteilla laaja kiviainesotto ja murskaushanke, jonka YVA-arvioinnin mukaan hankkeella (hankkeilla) olisi yhteisvaikutuksia seudullisen Birgitan polun käyttäjiin.

Niinivuoren muutoshankkeen osalta melutasoihin ja häiritsevyyteen liittyy tältä osin epävarmuutta yhteisvaikutuksista Niinivuoren hankealueesta noin 1 km itään olevan hankkeen kanssa. Näiden kahden alueen välissä on melumallinnuslaskennan mukaan yhteisvaikutusalue. Viereiselle hankkeella annettu YVA-lain mukainen soveltamispäätös on vireillä Hämeenlinnan hallinto-oikeudessa valitusasiana keväällä 2014, ja ympäristö- ja maaineslupien käsittely odottaa ratkaisua. Toisen hankkeen lupahakemuksessa on esitetty kunnalle, että kunnan toteuttama Birgitan polku siirrettäisiin hankealueen keskeltä kiertämään hankealuetta. Kun/Mikäli toinen hanke saa toiminnalleen luvan ja mikäli lisäksi Birgitan polku siirtyisi tällöin Niinivuoreen päin, Niinivuoren ottoalueen ja toisen alueen uusien lupien mukaiset meluvaikutukset voivat muodostua todennäköisesti merkittäväksi ja tällöin myös melun impulssimaisuus voisi lisätä melun häiritsevyyttä.

Pirkanmaan 2. vaihemaakuntakaavan määräykset liittyvät sekä nykyiseen Birgitan polkuun että viherverkkoselvitykseen. Sen mukaan maakuntakaava 2040:n taustaselvityksiin sisältyy viherverkkoselvitys, joka osaltaan tutkii ja varmistaa viher- ja ulkoiluyhteyksien säilymistä ja laatua alueella sekä samalla ympäristöarvojen yhteensovittamista.

Muutoin Niinivuoren muutoshanke ei todennäköisesti muodosta merkittävää melu tai pöly- ja hiukkaspitoisuushaittaa nykyiselle maankäytölle.

Tärinä ja paineimpulssit

Hankkeesta ei todennäköisesti aiheudu rakennuksiin kohdistuvia paineimpulsseja tai merkittävää määrinää. Kuljetuksista voi aiheutua tärinää kuljetusreitien varren lähialueelle.

Hiukkaset ja ilmanlaatu

Kiviainesotto-hanketyyppi voi aiheuttaa sekä esteettisiä että terveydelle haitallisia vaikutuksia. Terveydelle haitallinen hiukkaskokoluokka voi levitä laajalle alueelle, ja sen on todettu nostavan pitoisuuksia vielä 800 metrin etäisyydellä, ja vuorokausiohjetta vastaava pitoisuus voi ylittyä 500 metrin etäisyydelle asti. Hankkeen aiheuttamat hiukkaspäästöt heikentävät ilmanlaatua nykyisen maankäytön osoittamalla viherkäytävässä (MU008). Kuten edellä melu-kohdassa todetaan, viereisillä ottotoiminnoilla voisi olla yhteisvaikutuksia hankealueiden välisellä alueella. Mikäli/kun Birgitan polun esitetty siirtyisi juuri Niinivuoreen päin, voisi hankkeen hiukkaspäästöt kohdistua merkittävästi polkuun.

Pinta- ja pohjavedet

Iso-Muurajärvi sijaitsee kaakossa 200 m, Pikku-Muurajärvi lännessä 260 m Kalliojärvi luoteessa 650 m hankealueesta. Pintavedet ohjataan pohjoiseen suuntautuviin ojiin. Virtausreitille rakennetaan louhesuoto-oja. Alueen talousvesikaivot on kartoitettu 5.8.2013 ja vedenpinnat on mitattu. Alle 500 m etäisyydellä on talousvesikaivoja.

RATKAISU

Pirkanmaan ELY-keskus päättää, että Lempäälän Niinivuoren kalliokiviainestenotto ja murskaus -hankkeeseen ei sovelleta ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Perustelut

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (YVA-lain) 4 §:n mukaan arviointimenettelyä sovelletaan asetuksella tarkemmin säädettyihin hankkeisiin ja niiden muutoksiin, joista Suomea velvoittavan kansainvälisen sopimuksen täytäntöön paneminen edellyttää arviointia taikka joista saattaa aiheutua merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia Suomen luonnon ja muun ympäristön erityispiirteiden vuoksi.

Lain 4 §:n 2 ja 3 momenttien mukaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan lisäksi yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muuhunkin kuin edellä tarkoitettuun olennaiseen muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, arviointia edellyttävien hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Harkittaessa YVA-lain mukaan vaikutusten merkittävyyttä yksittäistapauksessa otetaan erityisesti huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne.

YVA-asetuksen hankeluettelon mukaan YVA-menettelyä on aina sovellettava kiviaineksen ottoon, kun louhinta-alueen pinta-ala on yli 25 hehtaaria tai otettava ainesmäärä on vähintään 200 000 kiintokuutiometriä vuodessa. Niinivuoren hankkeen kiviainestenotto on YVA-asetuksen hankeluettelossa mainittua hanketta pienempi, hanketyypin kokorajojen mukaan noin 50 %.

Tässä YVA-päätöksessä hankkeeseen on otettu kuuluvaksi ottamissuunnitelmassa kuvattu kalliokiviainestenotto ja murskaus sekä kuljetusreitit. Lisäksi yhteisvaikutuksissa otetaan huomioon muut toiminnot, erityisesti toinen mahdollinen ottamisalue kilometrin etäisyydellä sekä Sääksjärven kiviainesten ottamis- ja murskaushanke.

Päätöksessä YVA-menettelyn soveltamisesta yksittäistapaukseen eli YVA-lain soveltamisalassa ei ennakoita muiden sektorilakien mukaan hankkeelle mahdollisesti annettavia lupamääräyksiä tai muutoin lupien myöntämisedellytyksien täyttymistä. YVA-lain mukaan arviointimenettelyä tulee soveltaa, mikäli hankkeella tunnistetaan olevan YVA-lain tarkoittamia todennäköisiä merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia tässä päätöksessä käytävissä olevilla tiedoilla. Hanke on silloin rinnastettavissa YVA-asetuksen hankeluettelon hankkeisiin, joihin tulee aina soveltaa arviointimenettelyä.

Niinivuoren laajennus- ja muutoshanke sijoittuu ympäristöministeriön vahvistaman Pirkanmaan 2. vaihemaakuntakaavan alueelle, joka on useiden maakunnallisten ja valtakunnallisten liikenne- ja logistiikkayhteyksien solmukohta mukaan lukien Tampereen läntisen oikoradan yhteystarve. Liikenne- ja logistiikka -yhteystarpeiden tarkempi suunnittelu on vireillä maakuntakaava 2040:n valmistelussa, ja suunnitelmat valmistuvat alkusyksyllä 2014. Tässä vaiheessa yksittäinen kiviainestohanke vaatii erityistä yhteen sovittavaa suunnittelua valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävän maankäytön kanssa, jotta maakuntakaavojen toteutuminen ei esty.

Niinivuoren hanke on olemassa olevan kiviainesoton laajennus- ja muutoshanke, joka on siten todennäköisesti mahdollista ottaa riittävästi huomioon 2. vaihemaakuntakaavan edellyttämällä tavalla yhteensovittamisessa, ja maankäyttöön kohdistuva haitta ei siten todennäköisesti muodostu merkittäväksi.

Hankkeen vaikutukset voivat kohdistua Pirkanmaan 1. maakuntakaavan ja 2. vaihemaakuntakaavan sekä valmisteilla olevan maakuntakaava 2040 varauksien toteuttamiseen, vaikka ottoalueet eivät teknisesti suoraan haittaisi tai estäisi liikennehankkeiden rakentamista. Kaavojen suunnittelussa ja toteuttamisessa on veloitettu ottamaan huomioon samalla alueella useiden ympäristöarvojen säilyminen kuten luonto- ja ympäristöarvot sekä ulkoilu- ja virkistysyhteydet. Niinivuoren muutoshanke ei todennäköisesti merkittävästi heikennä nykyiseen tilanteeseen verrattuna mahdollisuuksia suunnitella ja toteuttaa maakuntakaavojen varauksina osoitettuja valtakunnallisia ja maakunnallisia liikennehankkeita ja niiden vaihtoehtoja Lempäälän ja Pirkkalan alueelle siten, että myös tietyt ympäristöarvot otetaan huomioon kaavojen tarkoittamalla tavalla.

Niinivuoren hanke sijaitsee noin 1 kilometrin etäisyydellä Birgitan polusta, ja pienipiirteinen metsäalue vaikuttaa melun leviämiseen. Birgitan polku on nykyisellä maankäytöllä osoitettu laajan väestön käyttöön edistämään kansanterveyttä ja laajan väestön tasapuolisia mahdollisuuksia virkistymiseen. Melua voi todennäköisesti olla kuultavissa vielä Birgitan polulla. Niinivuoren hanke ei yksistään aiheuttaisi nykyiseen verrattuna merkittävää heikennystä. Yhteisvaikutukseen ja sen merkittävyyteen toisen suunnitteilla olevan kalliokiviainesohjelman kanssa liittyy tiedollista epävarmuutta, erityisesti liittyen oletuksiin Birgitan polun sijainnin muuttumisesta.

Hankkeen kuljetusten haitalliset vaikutukset kunnan maankäyttöä toteuttavaan toimintaan ja sen kautta ihmisten terveelliseen, turvalliseen ja viihtyisään elinympäristöön eivät muodostu todennäköisesti merkittäviksi Lempäälässä tai Pirkkalassa.

Murskaus lintujen pesimäaikana voi todennäköisesti aiheuttaa merkittävää haittaa Kaakkurille.

Pirkanmaalle tyypillisiin maa- ja kallioperän arseenipitoisen kalliokiviaineksen ympäristövaikutuksiin ja riskien hallintaan liittyy vielä tutkimustiedon puutetta. Tutkimustuloksia ja niihin perustuvia riskinhallinnan ohjeita on odotettavissa kesällä 2014.

Erityisesti Tampereen laajalla kaupunkiseudulla ja valtakunnallisten liikenneyhteyksien solmukohdassa kalliokiviainesotto vaikuttaa kestävään luonnonvarojen käyttöön ja materiaalihokkuuteen sekä samalla kestävään yhdyskuntarakenteeseen. Niinivuoren laajennus- ja muutoshankkeen kalliokiviainesten ottotoiminta kohdistuu jo ottotoimintaan avatulle kallioalueelle, joten se on siltä osin tulkittavissa kestäväksi luonnonvarojen käytöksi. Olemassa olevan ottoalueen nyt suunniteltu laajennus ei myöskään sijainniltaan ja kestoaltaan todennäköisesti vaikuta yhdyskuntarakenteeseen merkittävästi verrattuna nykytilanteeseen.

Niinivuoren kiviainesten otto ja murskaus -hankkeen todennäköiset merkittävät ja muutoin haitalliset ympäristövaikutukset eivät kokonaisuutena vastaa YVA-lain tarkoittamia yksittäistapauksen todennäköisiä merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia.

Tällä tarkoitetaan, että hankkeesta aiheutuvat todennäköisesti laadultaan tai laajuudeltaan merkittävät haitalliset ympäristövaikutukset eivät kokonaisuutena ole rinnastettavissa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa asetuksessa mainittujen maanainestienotto-hankkeiden haitallisiin ympäristövaikutuksiin, kun otetaan huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne mukaan lukien yhteisvaikutukset muiden alueen kalliokiviainesottamishankkeiden kanssa.

Selvilläolovelvollisuus

Hankkeesta vastaavan on oltava riittävästi selvillä hankkeen haitallisista ympäristövaikutuksista.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (468/1994,67/1999,458/2006) 4, 6, 19,25§
Asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (713/2006) 4, 6, 7 §

MUUTOKSENHAKU

Hankkeesta vastaava saa hakea tähän päätökseen muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Tähän päätökseen ei saa muutoin erikseen hakea valittamalla muutosta. Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 17 § 2 momentissa tarkoitettut tahot saavat kuitenkin hakea muutosta tähän päätökseen samassa järjestyksessä ja yhteydessä kuin hanketta koskevasta muun lain mukaisen lupa-asian ratkaisusta tai hankkeen toteuttamisen kannalta muusta olennaisesta päätöksestä valitetaan.

Yksikön päällikkö

Mari Rajala

Ylitarkastaja

Leena Ivalo

PÄÄTÖS saantitodistusta vastaan hankkeesta vastaavalle

TIEDOTTAMINEN

Päätöksestä kuulutetaan (14 pv) Lempäälän kunnan virallisella ilmoitustaululla, ja päätös on nähtävillä Lempäälän kunnan palvelupisteessä, Tampereentie 8. Päätös on sähköisesti nähtävillä Pirkanmaan ELY-keskuksen kotisivulla www.ymparisto.fi

TIEDOKSI

Lempäälän kunta, ympäristönsuojelu ja kaavoitus
Pirkanmaan liitto
Pirkanmaan maakuntamuseo, kulttuuriympäristöyksikkö
Suomen ympäristökeskus

LIITE Valitusosoitus

LISÄTIEDOT Ylitarkastaja Leena Ivalo, p. 0295 036 000